

Pla per a la millora de les competències en terceres llengües a la Universitat Rovira i Virgili

*Aprovat per la Comissió de Política Lingüística el 31 de maig de 2023
i pel Consell de Direcció el 13 de juny de 2023*

1. INTRODUCCIÓ

El Pla de millora de les competències en terceres llengües de la Universitat Rovira i Virgili (en endavant, PML3) es proposa, per primera vegada, fer una actuació de planificació lingüística específica en aquest àmbit a la URV. L'objectiu principal és incentivar l'aprenentatge de terceres llengües per part dels diferents col·lectius que integren la comunitat universitària amb l'objectiu de millorar-ne la competència.

El PML3 s'emmarca en el [Pla de política lingüística de la URV per al 2023-2026](#) (PPL-URV) i en el [Pla per a la millora de les competències en terceres llengües en el sistema universitari de Catalunya](#) del Departament de Recerca i Universitats de la Generalitat de Catalunya. D'una banda, el PPL-URV proposa com a actuació, dins l'objectiu 3 (augmentar el plurilingüisme de la comunitat universitària i potenciar la formació i l'acreditació en terceres llengües), "elaborar i implementar el pla per a la millora de les competències en terceres llengües de la URV". De l'altra, el pla de la Generalitat especifica que "les universitats es comprometen a dissenyar i aprovar un pla de foment del coneixement de terceres llengües en els seus estudis de grau abans que finalitzi el curs 2022-23".

Pel que fa al marc legal, la Llei 1/2003, de 19 de febrer, d'universitats de Catalunya estableix que el Govern i les universitats han d'establir programes de foment del coneixement de terceres llengües. En aplicació d'aquesta llei, els darrers anys tant la Generalitat com les universitats de Catalunya han impulsat diferents actuacions per fomentar l'aprenentatge i l'ús de terceres llengües entre la comunitat universitària.

L'any 2009, la URV va aprovar el Pla de política lingüística per al 2009-2011, que introduïa les primeres actuacions per promoure el plurilingüisme com a element cabdal del procés d'internacionalització de la Universitat i de la formació i inserció laboral dels universitaris. Una de les principals mesures adoptades va ser l'establiment del nivell B1 d'anglès com a requisit per graduar-se.

Posteriorment, l'any 2014, la Generalitat de Catalunya va aprovar la Llei 2/2014, de 27 de gener, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic; l'article 211 establí que, per poder graduar-se, els estudiants que iniciessin els estudis universitaris de grau en una universitat catalana el curs 2014-15 i posteriors havien d'acreditar el coneixement d'una llengua estrangera d'entre les establertes en les proves per a l'accés a la universitat (PAU), amb un nivell equivalent al B2 del Marc comú europeu de referència per a les llengües (MCER). Aquesta llei va ser modificada posteriorment per

la Llei 1/2018, del 8 de maig, que va establir un ajornament de quatre anys per a l'entrada en vigor de l'obligació d'acreditar el coneixement d'una tercera llengua estrangera. Aquesta exigència, per tant, afectava els estudiants que van iniciar els estudis universitaris de grau en una universitat catalana el curs 2018-2019 i posteriors.

El març de 2019, el Consell de Govern de la URV va eliminar el requisit d'acreditar el nivell B1 d'una llengua estrangera i l'octubre de 2021 el Decret Llei 22/2021, de 5 d'octubre, de modificació de l'article 211 de la Llei 2/2014, del 27 de gener, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic, va substituir l'exigència d'un únic nivell per a tot l'estudiantat universitari per una regulació més flexible i adaptable a les necessitats de cada universitat, tot i que estableix el B2.2 com a horitzó desitjable.

En aquest context, a fi de facilitar al màxim l'accés a la formació i l'acreditació lingüístiques, i, a més, garantir l'equitat i la igualtat d'oportunitats, s'ha modificat el model d'ajuts. El punt més important d'aquest nou model és que els estudiants no becaris de grau de les universitats catalanes poden rebre una subvenció de 350 € per fer un curs entre els nivells A2 i B2.2 als serveis de llengües universitaris o a les escoles oficials d'idiomes; en el cas del Servei Lingüístic i de Publicacions de la URV, aquesta subvenció cobreix el 85% del cost del curs. Poden sol·licitar la devolució d'aquest import un cop hagin acabat el curs i aprovat l'avaluació corresponent. A més, els estudiants becaris tenen dret a un ajut que cobreix tot l'import de la matrícula dels cursos. En aquest cas, el pagament de l'import total de l'ajut s'avança directament als centres perquè els estudiants puguin matricular-se a cost zero.

El PML3 s'estructura en 4 eixos i 16 actuacions, que incorporen els agents implicats i indicadors d'assoliment. El període d'aplicació és del setembre de 2023 al juny de 2026, i el seguiment anirà a càrrec de la Comissió de Política Lingüística.

Finalment, cal dir que el Pla ha estat aprovat per la Comissió de Política Lingüística de la URV el dia 31 de maig de 2023 a partir d'una proposta treballada per la Subcomissió d'Elaboració del Pla per a la Millora de les Competències en Terceres Llengües,¹ i que el Consell de Direcció de la Universitat l'ha aprovat el 13 de juny de 2023.

¹ La Subcomissió ha estat formada per José Antonio Moreno (president de la Comissió de Política Lingüística), Joan Miquel Canals (comissionat de Xarxes Internacionals), Susana de Llobet (Centre Internacional), Victòria Linares (representant de la Facultat de Medicina i Ciències de la Salut a la Comissió de Política Lingüística), Montserrat Pinent (vicerectora de Projectes Docents i Estudiants) i John Bates (representant del Servei Lingüístic i de Publicacions a la Comissió de Política Lingüística).

2. ANÀLISI DE LA SITUACIÓ

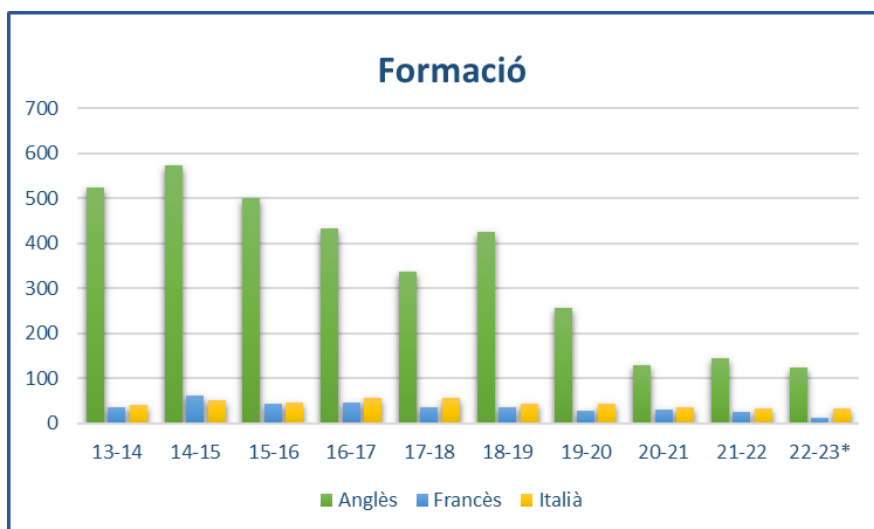
En aquest apartat es consigna la informació i els indicadors disponibles que poden ajudar a descriure el punt de partida del pla.

2.1. Oferta de cursos i dades de matrícula

El Servei Lingüístic i de Publicacions de la URV compta amb una oferta consolidada de cursos d'anglès, francès i italià. Fins al curs 2008-09 també impartia cursos d'alemany i, puntualment, ha ofert altres idiomes, com ara xinès o rus, per donar resposta a demandes puntuals o específiques. Hi ha quatre modalitats de formacions:

- Anuals (d'octubre a maig)
- Quadrimestrals (d'octubre a desembre i de febrer a maig)
- Estiu (entre finals de juny i juliol)
- Específics (cursos de curta durada o a petició d'un departament o entitat externa a la URV)

Els darrers anys, juntament amb els tradicionals cursos presencials, se n'han impartit en format virtual i semipresencial. La taula que s'ofereix a continuació mostra el nombre de matriculats per llengua des del curs 2013-14.

Les dades posen de manifest que la llengua més estudiada és l'anglès, tot i que el francès i l'italià també tenen cert atractiu per als estudiants que fan mobilitat. Alhora, però, evidencien que el nombre de matrícules tendeix clarament a la baixa en les tres llengües impartides (però sobretot en anglès), una tendència que s'ha agreujat els tres darrers cursos. Aquesta davallada no afecta només els cursos oferts per la URV, sinó també els d'altres universitats catalanes i d'arreu de l'Estat, com també els de les escoles oficials d'idiomes.

Per tant, hi ha una aparent contradicció: les terceres llengües, i sobretot l'anglès, tenen una utilitat inqüestionable en l'àmbit acadèmic i laboral, però són cada cop menys estudiades pels universitaris. Hi ha diversos factors que poden explicar aquest fet:

- 1) La dinàmica del mercat d'aprenentatge de llengües entre la població adulta: moltes famílies matriculen els fills en acadèmies d'idiomes des d'edats molt primerenques, la qual cosa implica que el nivell general dels estudiants és cada cop més alt.
- 2) La motivació dels usuaris potencials: entre altres coses hi ha una manca de necessitats lingüístiques immediates, un excés de càrrega de feina, una percepció d'utilitat relativa de les certificacions oficials i una situació econòmica delicada. Pel que fa a aquest últim factor, cal dir que la URV és la universitat catalana amb més estudiants becats i, per tant, amb estudiants que són de famílies amb rendes baixes. Tenint en compte que hi ha una relació directa entre el poder adquisitiu i el domini de les terceres llengües, aquesta característica és important.
- 3) Els canvis en els hàbits d'estudi, sobretot gràcies a l'accés a les noves tecnologies.
- 4) La competència d'altres institucions, com ara les escoles oficials d'idiomes i la Universitat Oberta de Catalunya.
- 5) L'impacte dels canvis en la política lingüística de la Generalitat de Catalunya (eliminació del requisit del B2) i de la mateixa URV (eliminació del requisit del B1).

2.2. Nivell d'anglès dels estudiants de nou ingrés

Al començament de cada curs acadèmic, el Servei Lingüístic i de Publicacions posa a disposició dels estudiants de grau de la URV unes proves perquè puguin determinar el seu nivell d'anglès. Aquestes proves tenen diverses finalitats: *a)* serveixen com a pas previ per seguir un curs del Servei Lingüístic i de Publicacions, *b)* consciencien l'estudiant del seu nivell i de les possibilitats que la URV li ofereix per millorar-lo i certificar-lo, i *c)* proporcionen dades sobre el coneixement d'idiomes de gran part dels estudiants de grau, de manera que ajuden a planificar actuacions de millora.

Des del curs 2019-20, la prova de nivell és obligatòria per a tots els estudiants de grau de nou ingrés, tot i que és difícil imposar aquesta obligació; s'ofereix en el marc de les jornades d'acollida de cada centre. Els estudiants tornen a fer la prova el darrer curs, per avaluar-ne la millora. El resultat de la prova de sortida figurarà a l'expedient de l'alumne; ara bé, no és vàlid a efectes d'acreditació. Els resultats obtinguts els darrers anys són els següents:

<i>Idioma</i>	<i>Nivell assolit</i>	2018	2019	2020	2021	2022
Anglès	Cap	48	123	57	56	76
	Anglès 1 (A1)	207	527	451	369	347
	Anglès 2 (A2)	198	504	620	579	550
	Anglès 3 (B1)	195	526	616	709	668
	Anglès 4 (B2.1)	80	321	503	653	608
	Anglès 5 (B2.2)	37	239	308	377	564
	Anglès 6 (C1)	-	82	100	126	187
Subtotal		765	2.322	2.655	2.869	3.000

Sobre les 3.000 proves d'anglès administrades l'any 2022, un total de 76 persones (2,5%) han demostrat que no tenen assolit cap nivell descrit pel MCER, 337 (11,2%) han assolit el nivell A1 i 550 (18,3%) han arribat al nivell A2. Per tant, el 32,1% de tots els estudiants de nou ingrés que han fet una prova d'anglès han mostrat que necessiten entre un i tres anys d'estudi per arribar al nivell B1, i entre un i cinc anys per arribar al nivell B2.2, l'horitzó establert per la Generalitat com a desitjable per a l'estudiantat de les universitats catalanes. Així mateix, un total de 668 estudiants ja han assolit el nivell B1 i 608 el nivell B2.1. Per tant, el 42,5% de tots els estudiants de nou ingrés necessiten entre un i dos anys d'estudi per arribar al nivell B2.2. Els estudiants restants, el 25%, ja han assolit o superat el nivell B2.2. Ara bé, de tots estudiants que fan una prova de nivell d'anglès, menys de l'1% acaben matriculant-se en un curs ofert pel Servei Lingüístic i de Publicacions.

Cal destacar que el nivell d'anglès dels estudiants de nou ingrés no és homogeni entre les universitats de Catalunya. En comparació amb les dades de les proves fetes a la UPC, UAB, UIC i UAO, la URV és la universitat amb més estudiants en la franja A1-A2 i menys en la franja B2.2 o superior (dades per als cursos 2020-21 i 2021-22). Aquesta tendència es veu reflectida en els resultats de les PAU. Per als anys 2019, 2020 i 2021, i per a totes les universitats públiques de Catalunya, la URV és la que té més estudiants amb una nota d'anglès menor de 5 i menys amb una nota superior a 8.

Universitat	Trams nota	% nou accés via 0 anglès		
		2019	2020	2021
URV	menor de 5	27,50%	30,00%	20,50%
	entre 5 i 6	16,10%	13,70%	11,30%
	entre 6 i 8	33,30%	30,90%	32,10%
	entre 8 i 10	23,10%	25,50%	36,20%
UB	menor de 5	19,50%	18,40%	10,40%
	entre 5 i 6	13,40%	12,50%	9,30%
	entre 6 i 8	34,20%	31,90%	30,40%
	entre 8 i 10	32,80%	37,30%	49,90%
UAB	menor de 5	16,50%	15,50%	8,10%
	entre 5 i 6	11,90%	11,10%	7,10%
	entre 6 i 8	34,00%	32,30%	29,30%
	entre 8 i 10	37,60%	41,20%	55,50%
UPC	menor de 5	14,60%	12,10%	6,20%
	entre 5 i 6	11,20%	11,30%	6,20%
	entre 6 i 8	32,80%	34,60%	28,20%
	entre 8 i 10	41,40%	42,00%	59,40%
UPF	menor de 5	8,90%	7,80%	5,40%
	entre 5 i 6	9,70%	8,00%	4,70%
	entre 6 i 8	33,00%	29,30%	22,60%
	entre 8 i 10	48,30%	55,00%	67,20%
UdG	menor de 5	22,60%	20,50%	14,30%
	entre 5 i 6	15,40%	16,10%	10,30%

	entre 6 i 8	35,60%	32,50%	33,20%
	entre 8 i 10	26,40%	30,90%	42,10%
UdL	menor de 5	24,50%	28,60%	15,10%
	entre 5 i 6	16,20%	16,20%	12,10%
	entre 6 i 8	34,30%	33,10%	34,50%
	entre 8 i 10	25,00%	22,10%	38,40%

Font: Pla de millora de les competències en terceres llengües en el sistema universitari de Catalunya (Consell Interuniversitari de Catalunya)

2.3. Espai d'Aprenentatge de Llengües (EAL)

L'Espai d'Aprenentatge de Llengües és un servei del CRAI que dona suport a l'aprenentatge principalment d'anglès –puntualment també de català i espanyol– a tots els membres de la comunitat URV. Els aprenents de totes aquestes llengües tenen a la seva disposició [l'EAL Virtual](#) a la web del CRAI de la URV, on poden treballar els recursos i serveis que millor s'adaptin a les seves necessitats, tant de forma guiada, amb l'ajuda d'una tècnica lingüística, com de manera autònoma.

Pel que fa a l'anglès, que és la llengua més sol·licitada fins ara, tot seguit s'ofereix una relació detallada dels recursos i serveis disponibles:

Serveis i recursos	Tipus d'ús
Cursos d'anglès PROFID (col·laboració amb l'ICE)	Guiat
Grups de conversa en anglès	Guiat
Material audiovisual i documents	Autònom
Proves de nivell (presencials o en línia)	Guiat
Recursos en línia (ReBEL, etc.)	Autònom
Tàndems URV (intercanvis lingüístics)	Semiguiat
Tutories (anàlisi necessitats, preparació exàmens lliure, pràctica oral ponències, etc.)	Guiat

Finalment, cal destacar la bona acollida que tenen els grups de conversa d'anglès any rere any. Principalment, hi assisteixen membres de PAS i PDI, però també alguns estudiants. Actualment, les classes s'imparteixen tant en format presencial com virtual per a quatre nivells diferents agrupats en B1/B2 i B2/C1. Les dades de l'any 2022 (de gener a juny, i d'octubre a desembre) són les següents:

B1/B2: 73 grups de conversa, amb un total de 286 assistents.

B2/C1: 202 grups de conversa, amb un total de 615 assistents.

En resum, aquest Pla pretén fomentar el coneixement de les terceres llengües entre els membres de la comunitat universitària. Per complir aquest objectiu, cal garantir que tinguin a la seva disposició una oferta formativa adequada; que hi hagi incentius perquè assolixin les competències necessàries per al seu desenvolupament acadèmic, personal i professional; que puguin accedir a la informació que necessitin per millorar, i que la URV tingui dades fiables sobre els coneixements lingüístics de l'estudiantat, PAS i PDI.

3. EIXOS I ACTUACIONS

EIX 1. OFERTA FORMATIVA

Objectiu 1. Garantir que els diferents col·lectius de la comunitat universitària disposin d'una oferta formativa adequada a les seves necessitats

Actuació 1.1. Oferir formació presencial i virtual perquè l'estudiantat pugui assolir els coneixements en terceres llengües necessaris per al seu desenvolupament acadèmic i professional.

Calendari: anual

Agents implicats: Servei Lingüístic i de Publicacions / Espai d'Aprenentatge de Llengües

Indicadors: nombre d'accions formatives i de participants

Actuació 1.2. Orientar l'oferta de cursos de terceres llengües del Servei Lingüístic i de Publicacions a les necessitats de l'estudiantat.

Calendari: anual

Agents implicats: Comissionat de Política Lingüística i Publicacions / Servei Lingüístic i de Publicacions

Indicadors: adaptacions fetes a l'oferta formativa

Actuació 1.3. Oferir formació perquè tant el PAS com el PDI puguin assolir els coneixements en terceres llengües necessaris per al seu desenvolupament professional.

Calendari: anual

Agents implicats: Servei Lingüístic i de Publicacions / Espai d'Aprenentatge de Llengües / ICE

Indicadors: nombre d'accions formatives i de participants

Actuació 1.4. Posar a disposició de la comunitat universitària recursos per a l'autoaprenentatge en terceres llengües (EAL, ReBEL, OLS, etc.).

Calendari: anual

Agents implicats: Servei Lingüístic i de Publicacions / Espai d'Aprenentatge de Llengües

Indicadors: nombre de recursos nous cada any

EIX 2. FÓRMULES D'INCENTIVACIÓ I MOTIVACIÓ

Objectiu 2. Establir incentius per motivar els diferents col·lectius de la comunitat universitària perquè assoleixin les competències necessàries per al seu desenvolupament acadèmic, personal i professional

Actuació 2.1. Determinar noves fórmules per incentivar els membres de la comunitat universitària a millorar la competència i fomentar l'acreditació en terceres llengües.

Calendari: anual

Agents implicats: Servei Lingüístic i de Publicacions

Indicadors: nombre de propostes i actuacions fetes

Actuació 2.2. Reconèixer crèdits pels cursos superats de terceres llengües del Servei Lingüístic i de Publicacions, a partir del nivell A1 per a francès i italià i a partir del nivell A2 per a anglès.

Calendari: anual (a partir del curs 2024-25)

Agents implicats: Comissionat de Política Lingüística i Publicacions / Servei Lingüístic i de Publicacions / Servei de Gestió Acadèmica

Indicadors: canvi en la normativa de la URV

Actuació 2.3. Vincular la mobilitat de l'estudiantat amb la possessió d'un títol en tercera llengua.

Calendari: anual (a partir del curs 2025-26)

Agents implicats: Comissionat de Política Lingüística i Publicacions / Servei Lingüístic i de Publicacions / Centre Internacional

Indicadors: introducció de requisits lingüístics per a la mobilitat

EIX 3. COMUNICACIÓ I DADES

Objectiu 3. Assegurar que els diferents col·lectius de la comunitat universitària disposin de la informació necessària per millorar les competències en terceres llengües, i recollir dades sobre el desplegament del pla

Actuació 3.1. Informar la comunitat universitària sobre el desplegament del Pla per a la millora de les competències en terceres llengües a la URV.

Calendari: anual

Agents implicats: Comissionat de Política Lingüística i Publicacions / Servei Lingüístic i de Publicacions / Gabinet de Comunicació i Màrqueting

Indicadors: implementació i seguiment del pla

Actuació 3.2. Informar sobre l'oferta de terceres llengües de la URV a les jornades de portes obertes i a les sessions d'acollida dels estudiants.

Calendari: anual

Agents implicats: Comissionat de Política Lingüística i Publicacions / Servei Lingüístic i de Publicacions

Indicadors: nombre de sessions

Actuació 3.3. Assegurar que l'estudiantat disposi d'informació sobre la convocatòria d'ajuts de l'AGAUR.

Calendari: anual

Agents implicats: Servei Lingüístic i de Publicacions / Gabinet de Comunicació i Màrqueting

Indicadors: publicació de la informació i accions de difusió

Actuació 3.4. Recollir dades sobre l'acreditació de coneixements de terceres llengües per part dels estudiants de grau.

Calendari: anual (a partir del curs 2024-25)

Agents implicats: Servei Lingüístic i de Publicacions / Servei de Gestió Acadèmica

Indicadors: implementació d'un sistema de recollida de dades

Actuació 3.5. Organitzar Cafès de Llengües als diferents campus de la URV per presentar-hi el pla i incentivar l'aprenentatge i l'acreditació de terceres llengües.

Calendari: anual (a partir del curs 2024-25)

Agents implicats: Servei Lingüístic i de Publicacions / Servei de Gestió Acadèmica

Indicadors: Implementació d'un sistema de recollida de dades

EIX 4. PROVA DE NIVELL D'ANGLÈS

Objectiu 4. Millorar la prova d'entrada i sortida d'anglès per tal que els agents interns implicats disposin de dades fiables sobre els coneixements d'aquesta llengua per part de l'estudiantat

Actuació 4.1. Millorar la qualitat i l'eficiència de la prova de nivell d'anglès per a estudiants de nou ingrés.

Calendari: curs 2023-24

Agents implicats: Servei Lingüístic i de Publicacions

Indicadors: canvis introduïts en el contingut, la mecànica i la implementació de la prova

Actuació 4.2. Activar un sistema d'administració vigilada de la prova de nivell d'anglès per a estudiants de nou ingrés.

Calendari: curs 2023-24

Agents implicats: Servei Lingüístic i de Publicacions

Indicadors: implementació d'un nou sistema d'administració vigilada

Actuació 4.3. Reconèixer els certificats de coneixements lingüístics d'anglès aportats pels estudiants de nou ingrés com a mitjà per a l'exempció de les proves de nivell d'entrada i de sortida.

Calendari: anual (a partir del curs 2024-25)

Agents implicats: Comissionat de Política Lingüística i Publicacions / Servei Lingüístic i de Publicacions / Servei de Gestió Acadèmica

Indicadors: establiment del sistema de reconeixement / nombre d'estudiants que presenten un certificat vàlid

Actuació 4.4. Informar els agents interns implicats sobre els nivells d'entrada i sortida d'anglès dels estudiants de grau.

Calendari: anual

Agents implicats: Servei Lingüístic i de Publicacions / facultats i escoles

Indicadors: nombre de facultats i escoles que reben aquesta informació sobre els seus estudiants